

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาชุมชนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ได้แก่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 43 แห่ง รายละเอียด ดังแสดงในตาราง

ตาราง 1 แสดงจำนวนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอ	จำนวนเทศบาล (แห่ง)	จำนวน อบต. (แห่ง)	รวม
เมืองสมุทรปราการ	7	5	12
พระประแดง	3	6	9
บางพลี	1	6	7
พระสมุทรเจดีย์	2	4	6
บางบ่อ	3	7	10
บางเสาธง	1	3	4
รวม	17	31	48

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ <http://www.dla.go.th>

2) ประชากรที่ใช้ในการศึกษากระบวนการเรียนรู้การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อและการนำไปใช้ประโยชน์ของประชาชนในชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน ประชาชนในชุมชนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

อำเภอ	การสืบทอดภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ
เมืองสมุทรปราการ	1
พระประแดง	3
บางพลี	1
พระสมุทรเจดีย์	1
บางบ่อ	-
บางเสาธง	1
รวม	7

3) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาตัวบ่งชี้แนวปฏิบัติที่ดีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อและการนำไปใช้ประโยชน์ของประชาชนในชุมชน ได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ นักวิชาการ ผู้นำชุมชน ประชาชนในชุมชนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 5 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1) แบบสำรวจกลุ่ม/ชุมชน/องค์กรที่มีแนวปฏิบัติที่ดีหรือประสบความสำเร็จการสืบทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปวัฒนธรรมความเชื่อและการนำไปใช้ประโยชน์ของประชาชนในชุมชน จังหวัด สมุทรปราการ เป็นแบบสำรวจแบบปลายเปิด ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ชื่อ สกุล ตำแหน่ง และรายละเอียดของการ ติดต่อ เช่น เบอร์โทรศัพท์ อีเมล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่ม/ชุมชน/องค์กรที่มีแนวปฏิบัติที่ดีหรือประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย

1) ข้อมูลพื้นฐานอำเภอที่ตั้งของกลุ่ม

2) ข้อมูลรายละเอียดกลุ่ม/ชุมชน/องค์กรที่มีแนวปฏิบัติที่ดีหรือประสบความสำเร็จ ได้แก่

2.1) ชื่อกลุ่ม/ชุมชน/องค์กร

2.2) ที่อยู่

2.3) ข้อมูลประธานกลุ่ม/ชุมชน/องค์กร ได้แก่ สถานที่ติดต่อ เช่น เบอร์โทรศัพท์

อีเมล

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี/การประสบความสำเร็จและการนำไปใช้ประโยชน์ใน ชุมชน ได้แก่

3.1) แนวปฏิบัติที่ดีหรือการประสบความสำเร็จของกลุ่มผู้สูงอายุ

3.2) การนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน

2. แบบสัมภาษณ์กลุ่ม/ชุมชน/องค์กรที่มีแนวปฏิบัติที่ดีหรือประสบความสำเร็จภูมิปัญญา ท้องถิ่น ด้านศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อและการนำไปใช้ประโยชน์และการนำไปใช้ประโยชน์ของ ประชาชนในชุมชน จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1) ชื่อสกุล -

2) ตำแหน่ง/สถานภาพ ที่อยู่ โทรศัพท์ อีเมล

ส่วนที่ 2 กลุ่ม/ชุมชน/องค์กรที่มีแนวปฏิบัติที่ดีหรือประสบความสำเร็จ ได้แก่

1) การรวมกลุ่มของกลุ่ม/ชุมชน/องค์กร

2) แนวปฏิบัติที่ดีหรือการประสบความสำเร็จของกลุ่ม

3) กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่ม

- 3.1) ลำดับขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้
- 3.2) องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้
- 3.3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้

4) การนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน

3) ประเด็นที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ตัวบ่งชี้แนวปฏิบัติที่ดีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อและการนำไปใช้ประโยชน์ของประชาชนในชุมชน

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

3.1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับชุมชน กระบวนการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปวัฒนธรรมความเชื่อ

3.2) ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3) จัดทำเครื่องมือรวบรวมข้อมูลฉบับร่าง ได้แก่ แบบสำรวจ แบบสอบถาม

3.4) นำเครื่องมือฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3.5) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.6) จัดทำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลฉบับสมบูรณ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) สัมภาษณ์กลุ่มที่มีแนวปฏิบัติที่ดี มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1) ติดต่อประสานงานกับผู้รับผิดชอบงานด้านศิลปวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่ ได้แก่ กองการศึกษาของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 43 แห่ง เพื่อนัดหมายเข้าพบ

1.2) เข้าพบ อธิบายวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย การสำรวจ และรายละเอียดของแบบสำรวจ รวมทั้งนัดหมายขอรับแบบสำรวจคืน

1.3) นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์จัดทำเป็นฐานข้อมูลกลุ่มที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

2) ศึกษาลำดับขั้นตอน องค์ประกอบ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องของกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1) ติดต่อประสานงานกับผู้นำกลุ่มที่มีแนวปฏิบัติที่ดีจากฐานข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานในข้อ 1 เพื่อนัดหมายขอสัมภาษณ์

2.2) สัมภาษณ์ผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มที่มีแนวปฏิบัติที่ดีโดยใช้แบบสอบถาม

2.3) นำผลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลใน 2 ประเด็น ได้แก่

2.3.1) ลำดับขั้นตอน องค์ประกอบ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องของกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ

2.3.2) (ร่าง) ตัวบ่งชี้แนวปฏิบัติที่ดีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม

ความเชื่อ

3) ศึกษาตัวบ่งชี้แนวปฏิบัติที่ดีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1) จัดประชุมสนทนากลุ่มวิพากษ์ (ร่าง) ตัวบ่งชี้แนวปฏิบัติที่ดีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2) ปรับปรุง แก้ไขตามผลการวิพากษ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ

4) นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มที่มีแนวปฏิบัติที่ดีจัดทำเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เอื้อต่อการเกิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis and Synthesis)